

Kaynak : Milliyet

Ukrayna Devlet Başkanlığı Seçimlerinde Bir İlk

Komedyen Zelenskiy'in Zaferi

Bundan yaklaşık beş yıl önce 2015 yılında başkent Kiev sokaklarında komedyen Volodimir Zelenskiy'nin fotoğraflarının yer aldığı "Halkın Başkanı" yazılı afişlere bakan insanlar, ilk başta buna bir anlam verememişti. Daha sonraki günlerde ise, bu afişlerin, Zelenskiy'nin başrolünü oynayacağı "Halkın Hizmetkârı" (Sluganaroda) adlı siyasi komedi dizisine ait olduğu anlaşılmıştı. Zelenskiy, dizide, senaryo gereği sonradan Başkan seçilen bir lise öğretmenini canlandırmış ve canlandırdığı karakterin yolsuzluklara karşı sergilediği tutum ve yaptığı konuşmalarla büyük ilgi çekmiştir.

Dizide Ukrayna halkının en çok dikkatini çeken durum ise, Zelenskiy'nin geleneksel Başkanların sergilediği tutumu sergilememesinden kaynaklanmıştır. Çünkü Zelenskiy, dizide, koruma ordusu yanında olmadan ve bisiklet kullanılarak Kiev sokaklarında gezmiştir. Halktan biri şeklindeki imajıyla, Zelenskiy, bu doğrultuda olumlu bir kamuoyu oluşturmuş ve Başkanlığa giden yolu açmıştır. Öyle ki, dizide Zelenskiy'nin karakterinin yaptığı konuşmalar internette izlenme rekorları kırmıştır. Aslında Ukrayna'da ve daha birçok ülkede mevcut olan bir soruna vurgu yapan dizide, Zelenskiy'nin karakteri, yolsuzluk

batağında olan bürokratlara, kirli işler çeviren güçlü kişilere ve medyayı gücünü elinde tutan ve medyayı yöneten insanlara karşı öfke ve bıkkınlığını dile getirmiş ve nihayetinde senaryo gereği ülkesinde Başkan seçilmiştir.

Devlet Başkanı Petrovich Goloborodko karakteriyle, Zelenskiy, Ukrayna halkının güvenini ve sevgisini kazanmıştır. Nitekim televizyonda kayda değer bir rating alarak izlenme oranı 20 milyona ulaşmış, Youtubeda ise 100 milyona yakın kişiye kendisini izleterek efsaneleşmiştir. Zelenskiy, tüm bu yaşanan sürecin kendisinin lehine olduğunun fazlasıyla farkındadır ve bu doğrultuda PR (Halkla İlişkiler) çalışması oluşturmuş ve gündem belirleyerek yalnızca PR değil Siyasette de etki oranının yüksek olduğunu fark ettiği bir çalışma stratejisi gerçekleştirmiştir.

Bir zamanlar Wag The Dog (Başkanın adamları) Filmi için oluşturulan “Gündem belirme” kuramının yarattığı etki gibi diyebiliriz. Başkanın adamları filmi, kendi içinde Siyasetin, planlanmış bir kurguyla istenilen şekilde oluşturulabileceğini göstermektedir. Ulaşılacak istenilen hedefe yönelik adım adım taktiksel bir strateji inşa edildiğinin net bir şekilde gösteren durumu ifade ediyor diyebiliriz. Bu yüzden, Siyasi arena için de Gündem belirleme tüm okların yönünü farklı hedefe yönlendirecek güce sahiptir denilebilir. Tıpkı Zelenskiy’nin seçim öncesi ve sürecinde yaşadığı durum gibi. Bir film, sadece “Film” şematiğinden fazlasıyla çıkararak, Zelenskiy için Siyasete atılmasını sağlayacak ivmeyi kazandıracak hale dönüşmüştür. Vlodimir Zelenskiy, Ukrayna halkının gözünde yarattığı olumlu imajın, “Başkan aday” olması durumunda nasıl bir sonucu olacağını ve hatta siyasette hiç bugüne kadar varolmadığı halde elde edilebilecek sonucun kendi lehine gerçekleşebileceğinin fazlasıyla farkındadır denilebilir.

Geçmiş yıllarda yaşadığı iç karışıklıkların etkileri devam eden ve Batı ile Rusya’nın nüfuz mücadelesine sahne olan Ukraynada iktidar 2014 yılında değişmişti. Batı eksenine kayan, “Avrupalılaştırmak” adına Sovyet geçmişinin izlerini yoketmek ve Rusya ile bağlarını tamamen koparmak için radikal oluşumlar sergilenen ülkede, adayların birçoğu propagandalarını Rusya karşıtlığı üzerinden yürütüyor. Poroşenko 5 yıl Devlet Başkanlığı yaptığı Ukrayna için, 31 Mart’ta gerçekleştirilecek seçimlerde Ukrayna’nın egemenliği ve “bekası meselesi” olarak durumu yansıtır ve halktan Rusya tehdidini karşı ülkenin ulusal

güvenliğinin sürmesine yönelik oy istemektedir. Geçen kasım ayında Azak Denizi’nde Rusya ile yaşanan kriz sonrası geçici sıkıyönetim ilan eden, Ukrayna Ortodoks Kilisesi’nin Moskovadan bağımsızlığını sağlayarak tarihi bir adım atan Poroşenko’nun sloganı da “Ordu, dil ve inanç” olmuştur. Çünkü Ukrayna halkının bütünlüğüne ve barış içinde yaşaması gerektiği vurgusunu sık sık hatırlatarak hedef kitlesi olan seçmenlerde kendisi için olumlu bir etki istemektedir.

Zelenskiy, Devlet Başkanlığına aday olduğunu ilk açıkladığında, aslına bakılırsa toplum tarafından fazla önemsenmemiştir. Fakat seçim sürecinde olaylar geliştikçe, rakiplerine fazlasıyla fark atmayı başarmıştır. Aldığı oyların çoğunu ise, siyasi arenada “yeni yüz” beklentisi olan gençler sayesinde toplamıştır. Bu faktörlerin yanı sıra, Zelenskiy’nin Ukrayna’da isminin hiçbir yolsuzluğa dahil olmaması da seçim öncesi ve sonucunda büyük öneme sahiptir. Zira Zelenskiy, kampanya sürecinde dizide karakterize ettiği rolün hakkını vereceğini izlenimini halka aşlamıştır. Tüm bunların akabinde ise Ukrayna halkı devlet başkanlığı seçimi için 31 Mart Pazar günü sandık başına gitmiştir. Seçim öncesi yapılan birçok anket sonucuna göre ünlü komedyen Vlodimir Zelenskiy seçimin favorisi olarak görülmektedir.

Devlet Başkanı Petro Poroşenko ve eski Başbakan Yuliya Timoşenko da güçlü adaylar olarak gösterilmiştir. Bu doğrultuda Ukrayna’da Devlet Başkanlığına aday olan Volodimir Zelenskiy, 31 Mart’ta gerçekleştirilen seçimin ilk turunda oyların yüzde 30,24’ünü almıştır. Rakibi olan Devlet Başkanı Petro Poroşenko ise, yüzde 15,95 oy almıştır. Eski Başkan olan Yuliya Timoşenko ise ilk tur sonunda elenmiştir. Bu nedenle, adaylar yüzde 50’nin üzerinde oy alamadıkları için seçimler ikinci tura kalmıştır. Poroşenko Ukrayna’da önceki yıllarda Devlet Güvenlik Konseyi sekreterliği görevini yapmıştır ve 2014 yılında gerçekleşen kanlı çatışmalardan sonra Devlet Başkanı olarak seçilmiştir. Ukrayna halkı, Poroşenkoyla birlikte değişim ve daha rahat yaşayabileceklerini düşünmüşlerdir. Fakat 5 yıl süre ile kaldığı Devlet Başkanlığı boyunca Ukrayna halkının

Kaynak : Diriliş Postası

bu doğrultudaki beklentisini gerçekleştirememiştir.

Yüksek oranda yapılan zamlar, birçok yolsuzlukla isminin anılmasına ve Ukrayna halkına söz verdiği halde, Ülkenin doğusunda meydana gelen savaşı sonlandırmaması 31 Mart 2019 seçim süreci Poroşenko için büyük tehdit oluşturmuştur. Aynı zamanda, Poroşenko savunma sanayide Rus bağlantılı yolsuzluk iddiaları nedeniyle de bazı Radikal kesimlerin tepkisini almıştır. Tüm bu olumsuz faktörlerin yanında Ukraynalı lider Poroşenko'nun "vatansever" olarak yarattığı imajı ve Putin düşmanlığı" Ukrayna halkı için AB ile vizesiz seyahat hakkı gerçekleştirmesi ve Ukrayna Ortodoks Kilisesi'nin Rusya'dan bağımsızlığını sağlaması Poroşenko'yu bu seçim sürecinde yaşamasını sağlayacak olumlu etmenleri oluşturmaktadır. Tüm bu faktörlerin akabinde, ikinci tur için hazırlıklar sürerken, Ukrayna'da halk tarafından en çok konuşulan konu başlığı, Başkan adaylarının seçimden önce statta yapılması beklenen televizyon tartışması olmuştur. Zelenskiy ve Poroşenko'nun iki tur seçimlerin yapılacağı 21 Nisan'dan önce iki gün önce Kiev'de bulunan 70.000 kişilik Olimpiyat Stadı'nda halkın önüne çıkması bekleniyordu.

Zelenskiy, halihazırda Devlet Başkanı olan Poroşenko'yu stada davet etti. Bu davetin üzerine, Poroşenko, Zelenskiy'e şöyle bir yanıt vermiştir: "Statsastat,

delikanlı olun karşıma çıkın". Poroşenko, yapılan anketler doğrultusunda Zelenskiy'nin kendisinden çok önde olduğunun farkındadır ve bu yüzden 14 ve 19 Nisan'da iki kere canlı yayında olmak şartıyla ona talepte bulunmuştur.

Yasalara göre 19 Nisan'daki tartışmanın televizyon stüdyosunda olması gerektiğini vurgulayan Poroşenko, 14 Nisan Pazar günü Zelenskiy'i statta beklemiş, fakat Zelenskiy gelmeyince tek başına mitingini sürdürmek zorunda kalmıştır. İkinci turu gerçekleştirilen seçimler, Ukrayna Merkez Seçim Komisyonu tarafından değerlendirmeye alınmış ve ilk elde edilen verilere göre seçime katılma oranı yüzde 62 olarak belirlenmiştir. Oyların sayımının başlatılmasından yerel saat dilimine göre 23.55'e kadar sandıkların neredeyse tamamı açılmıştır. Tüm bu veriler ışığında açıklanan sonuçlara göre, Zelenskiy yüzde 72,48 oy alarak seçimi kazanmıştır. Önceki Başkan olan Poroşenko ise ancak yüzde 25,20 oy almıştır. Artık eski Başkan olan Petro Poroşenko alınan sonuçlar doğrultusunda yenilgiyi kabul etmiş ve Zelenskiy'i kutlamıştır. Bunun yanı sıra, siyasi arenadan uzak durmayacağını da ifade etmiştir. Hatta Başkanlığı kazanan Zelenskiy'nin çok güçlü ve etkili bir muhalefeti olacağını da sözlerine eklemiştir.